

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

ОРІЄНТОВНИЙ КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ уроку	Тема уроку/практична робота	№ стор.	Дата
1	Людина — частина природи і суспільства. <i>Практична робота.</i> Виготовлення листівки до Дня вчителя.	5	
2	Дослідження довкілля. <i>Практична робота.</i> Ліплення пластилінової ілюстрації. «Спогади про літо».	10	
3	Як людина пізнає природу. <i>Практична робота.</i> Виготовлення букета троянд з осіннього листя.	14	
4	Я у школі. <i>Практична робота.</i> Виготовлення рухомої іграшки з картону. «Зайчик».	18	
5	Дружний клас. <i>Практична робота.</i> Виготовлення букета кульбабок з ниток.	21	
6	Я расту і розвиваюсь. <i>Практична робота.</i> Робота з пластмасовим конструктором. «Дім моєї мрії».	25	
7	Характер людини. <i>Практична робота.</i> Виготовлення сонечка з целофанових пакетів.	30	
8	Навчання як складова життєвого успіху. <i>Практична робота.</i> Виготовлення фігурки з дроту. «Балерина».	33	
9	У світі тіл і речовин. <i>Практична робота.</i> Виготовлення з камінців декоративного вазона. «Кактус».	37	
10	Вода. <i>Практична робота.</i> Виготовлення аплікації на пластиліні з круп і макаронів. «Рибка».	41	
11	Повітря. <i>Практична робота.</i> Виготовлення об'ємної аплікації. «Політ на повітряній кулі».	45	
12	Гірські породи. Корисні копалини. <i>Практична робота.</i> Виготовлення аплікації у техніці рваного паперу. «Гірський пейзаж».	48	
13	Ґрунт. <i>Практична робота.</i> Виготовлення з паперу іграшки-антистрес. «Весела гусінь».	51	
14	Дружна родина. <i>Практична робота.</i> Виготовлення бутербродів за поданим зразком. «Веселі бутерброди».	54	
15	Безпечний дім. <i>Практична робота.</i> Виготовлення новорічної прикраси в еко-стилі. «Будиночок».	59	
16	Україна — незалежна держава. <i>Практична робота.</i> Виготовлення ляльки-мотанки. «Народна лялька».	63	

17	Україна і світ. <i>Практична робота.</i> Виготовлення витинанки. «Дерево життя».	67	
18	Мій край. <i>Практична робота.</i> Вишивка хрестиком «зашифрованого» слова «мама».	74	
19	Моя громада. <i>Практична робота.</i> Виготовлення аплікації методом торцювання. «Букет бузку».	80	
20	Моя громада (продовження). <i>Практична робота.</i> Виготовлення паперової моделі машини. «Поліцейський автомобіль».	84	
21	Жива природа. У царстві рослин. <i>Практична робота.</i> Виготовлення закладки за поданим зразком.	87	
22	Жива природа. У царстві рослин (продовження). <i>Практична робота.</i> Виготовлення солодкого подарунка для близької людини. «Солодка квітка».	90	
23	Жива природа. У царстві рослин (продовження). <i>Практична робота.</i> Виготовлення декоративної підставки для крашанок і писанок.	94	
24	Жива природа. Тварини. <i>Практична робота.</i> Ліплення з пластиліну фігурки жирафи.	98	
25	Жива природа. Тварини (продовження). <i>Практична робота.</i> Виготовлення з ниток восьминога.	104	
26	Жива природа. Гриби і бактерії. <i>Практична робота.</i> Виготовлення композиції із природних матеріалів. «Мухомори».	108	
27	Природні угруповання. <i>Практична робота.</i> Виготовлення з паперу жабки за шаблоном. «Жабка-стрибунка».	112	
28	Організм людини. Нервова система. <i>Практична робота.</i> Виготовлення аплікації за поданим зразком. «Весняний ранок».	116	
29	Організм людини. Травна система. <i>Практична робота.</i> Виготовлення коробочки для солодоців. «Морквинка».	118	
30	Організм людини. Органи чуття. <i>Практична робота.</i> Виготовлення об'ємної аплікації. «Кульбабка».	121	
31	Охорона природи. <i>Практична робота.</i> Конструювання об'ємної фігури з паперу. «Синій кит».	124	

УРОК 1

Дата _____

Клас _____

Тема. Людина — частина природи і суспільства.

Практична робота. Виготовлення листівки до Дня вчителя.

Об'єкт праці. Вітальна листівка.

Мета. Узагальнити знання учнів за темою «Людина — частина природи і суспільства». Ознайомити з учнівською робочою папкою. Повторити правила техніки безпеки на уроках трудового навчання, культури праці на робочому місці. Навчити виготовляти вітальну листівку. Виховувати інтерес до уроків трудового навчання, повагу до професії вчителя.

Матеріали та інструменти. Альбом з технологій. 3 клас; аркуш синього картону А4, ножиці, клей, зразок готового виробу, зразки вітальних листівок ручної роботи.

Додатковий матеріал до уроку

Хід уроку

I. Підготовка робочих місць.

Чергові за дорученням вчителя з'ясовують наявність у дітей класу картону, ножиць, клею. Забезпечують необхідними матеріалами тих учнів, у яких вони відсутні.

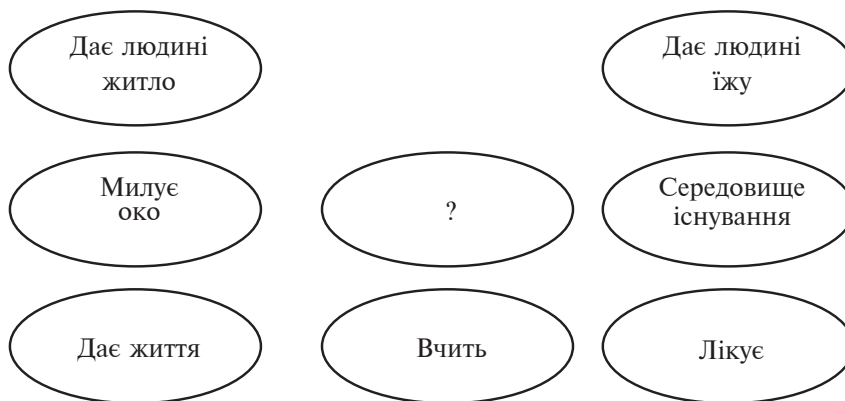
II. Організаційний момент.

— Ось ви і стали старшими на цілий рік. Разом з вами підросли вже знайомі вам майстри і майстрині Шишечка, Голочка, Папірчик, Глинчик. Вони тепер ще вправніші і чекають-не дочекаються зустрічі з вами у Школі майстерності, аби поділитися своїми секретами. А ще цього року до вас завітає майстриня Дротинка, яка також знає багато цікавого і поділиться своїми таємницями.

Тож сідайте всі рівненько, вирушаємо до Школи майстерності!

III. Мотивація навчальної діяльності.

1. Доповнення таблиці.

— Що, на вашу думку, в центрі цієї схеми? (*Природа.*)

2. Бесіда.

— Що утворює природне довкілля? (*Тіла неживої і живої природи.*)

— Чи змінюється природне довкілля? (*Так, змінюється, внаслідок діяльності людей.*)

— Чим людина відрізняється від інших живих істот? (*Мисленням, мовою, уявою, працею, спілкуванням і взаємодією з іншими людьми.*)

— Що таке суспільство? (*Це всі люди на Землі.*)

IV. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Слово вчителя.

— Сьогодні у нас перша зустріч у Школі майстерності. Вас вітає майстер Папірчик. Він приготував цікаве завдання. Послухайте цей віршик.

Предківське коріння

Чи знаєш ти, мій юний друже,
Як зветься той, хто дошки струже,
Щоб збити з них стола чи лаву?
То робить **СТОЛЯР** свою справу.
ТЕСЛЯР — це теж потрібно знати —
Уміє хату збудувати.
КОВАЛЬ кує залізо вміло
І робить з нього плуг чи вила.
КУШНІР, за діло взявшись хутко,
Зі шкури зробить гарне хутро.
А потім він пошиє з нього
Кожуха теплого, м'якого.
Вози й колеса хто майструє,
Той зветься **СТЕЛЬМАХ**. Кінську зброю
Виготовляє **ЛИМАР**, **ШОРНИК**,
Збирає мед у лісі **БОРТНИК**.
А **МЕЛЬНИК** — той, хто цілі дні
Невтомно трудиться в млині.
Він меле жито і пшеницю
На борошно, на паляниці.
ГОНЧАР — завзятий теж трудар.
Потрібен, мабуть, Божий дар
Творити з глини гарні речі —
Макітру, горщик або глечик.
Уміння кожне — то супутник
Життя людини. Вміє **ГУТНИК**
Сяйливе скло виготовляти,
А **МУЛЯР** — грубки мурувати.
КРАВЕЦЬ шанований в народі
За те, що вміє шити одяг,
А **ШВЕЦЬ** взуття пошиє модне
На теплу пору і холодну.
Сучасне й давнє ремесло
Шанує місто і село.
Талант, професія, уміння —
То наше предківське коріння.

Василь Гей

— А яка професія у людини, що стоїть перед вами? (*Вчитель.*)

В рідній школі так цікаво:
перша вчителька ласкава,
книги мудрі, друзі вірні
та уроки неймовірні.

— Отож майстер Папірчик сьогодні хоче навчити вас виготовляти вітальну листівку, щоб ви могли привітати своїх учителів з їхнім професійним святом і висловити таким чином їм свою повагу.

Та перш ніж розпочати роботу, пригадайте, які правила майстрів ви вже знаєте.

(Виконувати роботу треба поетапно:

- 1) обдумайте майбутні дії, складіть план;*
- 2) виконайте дії за планом;*
- 3) перевірте і внесіть поправки у виконану роботу;*
- 4) усі деталі виробу слід правильно розмістити;*
- 5) із підготовлених деталей скласти виріб.)*

V. Розгляд зразка виробу.

(Розгляд вітальних листівок.)

Перші поштові листівки з'явилися в Англії. Їх прикрашали малюнки, створені художниками. «Благословенного Вам Різдва і щасливого Нового року» — було

надруковано на першій різдвяній листівці. Поштові листівки сприймалися як подарунок. На зворотному боці було особисте звертання, що зберігало тепло рідних чи дружніх рук. Траплялися листівки великі та зовсім маленькі, з тканини, дерев'яні, з візерунковими просічками, ароматизовані, музичні.

Останніми роками в усьому світі стало дуже популярним дарувати листівки ручної роботи. Поширилося це хобі з Америки, де й отримало назву — кард-мейкінг (*кард — листівка, мейкінг — виготовлення*).

— Ось погляньте на ці листівки, вони виготовлені вручну.

Створити свою листівку ви зможете сьогодні на уроці.

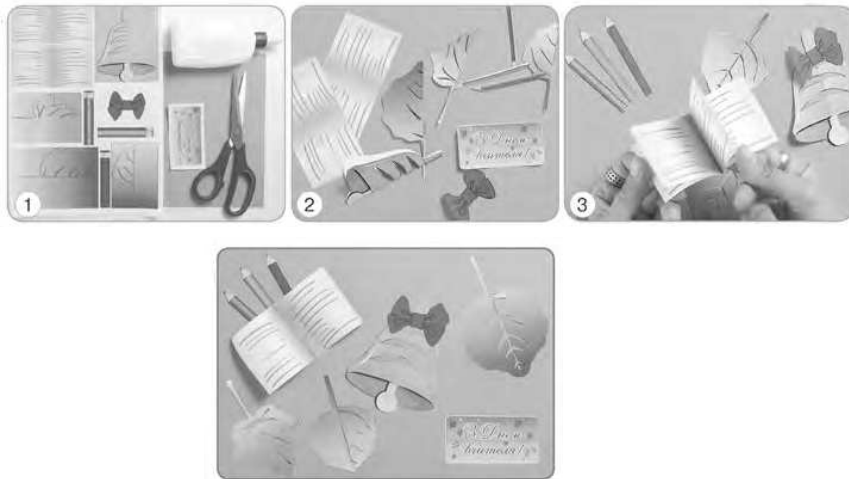
VI. Технологія виготовлення виробу. (Альбом, с. 1)

Послідовність роботи

1. Виріжте зі с. 3 альбому всі елементи аплікації. (Фото 1, 2.)

2. Розмістіть на синьому аркуші картону вирізані елементи і приклейте їх. (Фото 3.)

3. Зверніть увагу, що книжка повинна бути об'ємна — приклейте аркуш відповідним чином. (Фото 3.)

Майстер-клас на YouTube каналі

VII. Планування наступних трудових дій. Відбір матеріалів та інструментів.

— Пригадайте і скажіть, як називається виріб, який ви будете виготовляти. (Аплікація.)

— Майстер Папірчик хоче нагадати вам, що аплікація — це накладання, пристосування, приєднання до якоїсь поверхні.

Аплікація як технологія пройшла довгий шлях використання і збагатилася різними засобами фіксації (закріплення) на різних поверхнях (нитками на тканинах, клеями на твердих поверхнях тощо). Аплікацією буде називатись і готовий виріб, створений у такий чи інший спосіб. Аплікація може бути: однокольною, багатокольною, плоскою, об'ємною, декоративною, абстрактною, сюжетною тощо.

VIII. Правила техніки безпеки та гігієни праці.

Інженер з техніки безпеки нагадує:

- роботу розпочинайте з дозволу вчителя;
- під час роботи не розмовляйте;
- тримайте робоче місце в належному порядку, а після роботи акуратно приберіть його;
- кладіть ножиці так, щоб вони не виступали за край парти;
- не тримайте ножиці гострими кінцями вгору;
- передавайте ножиці кільцями вперед;

- у процесі роботи тримайте матеріал так, щоб пальці були осторонь від леза;
- із клеєм працюйте обережно, стежте, щоб він не потрапив до очей та рота.

IX. Самостійна робота учнів.

Під час роботи вчитель стежить за виконанням завдання, дає поради, виправляє помилки.

Фізкультхвилинка. (Під час самостійної роботи.)

Пальчикова вправа «Пальчики крокують»

Діти витягують обидві руки долоньками догори, по черзі згинають і розгинають пальці, починаючи з великого (пальці розставлені), і кажуть:

Ось як пальчики крокують —
І мізинець, і великий,
І вказівний, і середній,
Безіменний — он який! *(показують)*

Поступово піднімають руки вгору, обертаючи кистями рук, потім так само опускають їх, поперемінно погойдуючи ними вперед-назад. Вказівними пальцями обох рук малюють коло спершу в одному напрямку, промовляючи:

Намалюємо ми коло, —
Постараємось скоріш.
Намалюємо ми коло,
Постараємось рівніш!

З цими ж словами продовжують малювати кола в різні боки.

X. Оцінювання виробів. Відбір виробів на виставку.

Оцінюючи учнівські роботи, слід зважати на акуратність виконання, точність форми, ошатність. Варто також враховувати уміння дотримуватися пропорцій.

XI. Підсумок уроку.

- Чи вдалося вам заплановане?
- Якій професії присвячений ваш виріб?
- А як ви гадаєте, у вас вже є якась професія?
- Послухайте, що думає з цього приводу А. Костецький.

Спитай у тата і у мами,
Які професії у них.
Професій різних є чимало,
Сповна їх вистачить на всіх!

Та є одна поміж професій,
Якої вчать у житті.
Вона для кожного найперша,
Якої вчитимешся й ти!

Учитель, лікар та геолог,
Письменник, слюсар чи кресляр —
Всі називають головною
Одну професію — школяр!

Бо всім відомо, що без школи,
Без знань, що мусиш там набуть,
Не станеш у житті ніколи
Тим, ким в дитинстві мрієш быть!

А. Костецький

XII. Прибирання робочих місць.

Чергові учні стежать за якістю прибирання приміщення.

Додаток до уроку

Організація робочого місця

- Усі матеріали та інструменти мають розташовуватися у певному місці і бути впорядкованими.
- Після закінчення роботи потрібно прибрати робоче місце.
- Дотримуйтеся правил безпеки праці під час роботи з ножицями, голками, дротом. Від дотримання правил техніки безпеки на уроці залежить ваше здоров'я.
- Роботу починайте лише з дозволу вчителя.
- Використовуйте інструменти тільки за призначенням.
- Не розмовляйте під час роботи.
- Підтримуйте порядок і чистоту на робочому місці.

Загальні правила безпечної праці

1. Застосовуйте інструменти тільки за своїм призначенням, не працюйте несправним інструментом.
2. Розміщуйте пальці рук з боку ріжучої частини інструмента.
3. Передавайте інструменти з гострими кінцями ручкою від себе.
4. Не кладіть інструменти з гострими кінцями на край стола.
5. Не змітайте рукою, не здувайте обрізки з робочого місця, користуйтеся для цього серветкою.

Культура праці на уроках трудового навчання

1. Працюйте у фартушках.
2. Щоб не пошкодити столи під час трудових дій, користуйтеся картоною дощечкою або клейонкою.
3. Під час роботи з клеєм, глиною, пластиліном для витирання рук використовуйте серветку.
4. Після закінчення роботи приберіть своє робоче місце.

Обов'язки чергових

1. Чергові приходять у клас (робочу кімнату) до початку уроку, провітрюють кімнату.
2. За вказівкою вчителя розкладають приладдя, інструменти загального користування на робочі місця.
3. Після роботи приймають від учнів приладдя, інструменти і складають їх у місця зберігання.
4. Перевіряють чистоту робочих місць.

Дата _____
Клас _____

УРОК 2

Тема. Дослідження довкілля.

Практична робота. Ліплення пластилінової ілюстрації.

Об'єкт праці. Спогади про літо.

Мета. Узагальнити знання учнів за темою «Дослідження довкілля». Уточнити знання про рельєф і барельєф, послідовність виготовлення виробів із пластиліну на площині. Розвивати образне мислення, уяву. Сприяти вихованню любові до природи.

Матеріали та інструменти. Альбом з технологій, 3 клас; невеличкий аркуш картону, пластилін, зубочистка, зразок виробу, зразки фотографій рельєфу та барельєфу.

Хід уроку

I. Підготовка робочих місць.

II. Організаційний момент.

— Майстер Глинчик звертається до вас із посланням:

Добрий день, мої малята.
В гарний день і в світлий час
Радий всіх я бачить вас.
Тож подовгу не баріться,
До роботи всі беріться!

III. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Повторення прийомів ліплення.

— Пригадайте та назвіть відомі вам прийоми ліплення.

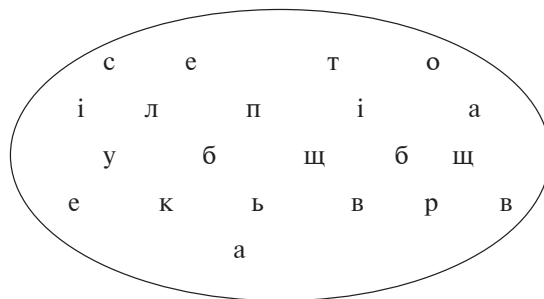
(Відщипування, скачування кульки між долонями, згладжування, розкачування заготовок циліндричної та конічної форми, примазування — з'єднання окремих деталей, виконання заглиблення у заготовці, витягування. У разі потреби — вчитель демонструє наочно.)

— Спробуйте назвати способи з'єднання пластилінових деталей.

— Ви вже здогадалися, що казкова стежинка привела нас у місто Пластиліну. Вас вітає майстер Глинчик і його помічники: дощечка, стеки, олівець, пензлик, ножиці, клей, серветка. Вони розкажуть, які бувають скульптури, навчать різними способами поєднувати пластилін з природними матеріалами, допоможуть виготовити корисні та цікаві вироби.

2. Гра «Розкодуй слово».

— Закресліть однакові букви, а з решти складіть слово. *(Скульптор.)*

— А хто це? З уроків образотворчого мистецтва ви знаєте, що об'ємне зображення називають скульптурою.

Розгляньте скульптурні зображення. *(Вчитель демонструє зразки фотографій рельєфу та барельєфу.)*

— Що відмінного ви помітили?

Рельєф — вид скульптури, у якому все зображуване частково виступає над поверхнею фону. Розрізняють рельєфні форми з виступаючими та заглибленими зображеннями. *(Демонстрація фотографій.)*

Рельєфи використовують для оздоблення будинків, пам'яток, можуть існувати як самостійні художні твори.

— Чи доводилося вам бачити рельєфи? Де саме ви їх бачили?

Барельєф — скульптурний твір, у якому опукле зображення виступає над площиною фону не більше ніж на половину свого об'єму.

На барельєфах зображують природні форми, пейзажні або сюжетні композиції. Їх виготовляють із різних матеріалів: ліплять із глини, висікають з каменю, вирізають з дерева, відливають з бронзи. *(Демонстрація фотографій із зображенням барельєфу.)*

3. Бесіда.

— Пригадайте, що ви вчилися робити впродовж тижня? *(Досліджувати доповідь.)*

— З якою метою людина вивчає природу? *(Щоб отримати нові знання, використовувати їх для збереження довкілля та поліпшення свого життя.)*

— Що є джерелом інформації про природу? *(Книги, географічні карти, журнали, газети, інтернет, музеї, планетарії, ботанічні сади, зоопарки, океанарії.)*

— Природа чудова, різноманітна і дуже щедра. Часто звичні для нас природні об'єкти є прекрасним навчальним матеріалом.

Справжні майстри вміють спостерігати за природою та вчаться в неї. Людина навчилася у природи гармонії форм та порядку у їх будові. Здавна люди спостерігали за природою та створювали предмети побуту, машини і механізми схожими до природних об'єктів.

Природа таїть у собі ще безліч секретів, розкрити які зможе лише той, хто зуміє навчитися спостерігати та досліджувати навколишній світ. Аби стати справжнім майстром, потрібно знати матеріали та їх властивості, вміти вправно володіти інструментами, навчитися втілювати задуми у виробах.

— Пригадайте свої спостереження за природою влітку.

Тепле сонце золотисте,
ягідок рясне намисто,
луг укритися пишним цвітом —
це прийшло прекрасне літо!

Сьогодні майстер Глинчик запрошує вас в увяну мандрівку в літо і хоче навчити ліпити пластилінову ілюстрацію «Спогади про літо».

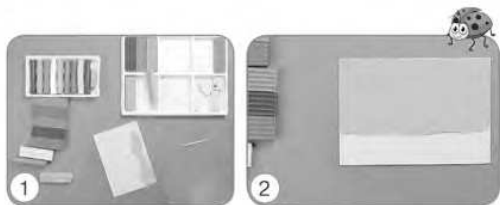
IV. Розгляд зразка виробу.

Вчитель демонструє зразок виробу, аналізує спільно з дітьми зображені об'єкти.

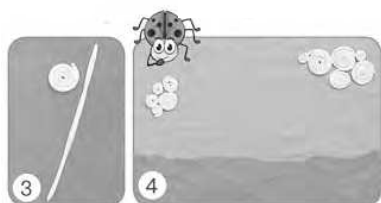
V. Технологія виготовлення виробу. (Альбом, с. 2)

Послідовність роботи

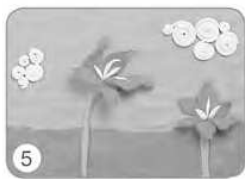
1. Покрийте картон тонким шаром синього пластиліну, розмастивши його по поверхні. Знизу зобразіть луг зеленим пластиліном. *(Фото 1, 2.)*

2. Розкачайте білий пластилін у «ковбаски» і скрутіть з них «равликів», а потім сформуєте хмаринки. *(Фото 3, 4.)*

3. Виліпіть із пластиліну об'ємні квітки, стебла, листочки. (Фото 5.)

4. За допомогою зубочистки надайте зображенню рельєфності. (Фото 6.)

Майстер-клас на YouTube каналі

VI. Планування наступних трудових дій. Відбір матеріалів та інструментів.

Пластилін — штучна пластична маса. Його виготовляють з чистої, добре вимішаної глини, фарби, жиру. Він буває різноколірний. Перед ліпленням пластилін треба розім'яти, але в міру, щоб не прилипав до рук, інакше вироби будуть неякісними.

Щоб зліпити з пластиліну
Те, чого душа бажає,
Треба добре міркувати,
Який колір добирати.
На шматочки поділити,
У руках його зігріти,
Розім'яти, розкачати
І ліпити розпочати.

VII. Повторення правил техніки безпеки та гігієни праці.

— Майстер Глинчик нагадує! (Діти зачитують пам'ятку.)

Правила роботи з пластиліном

- Не слід розмахувати руками та стеками, щоб не поранитися.
- Ліпити потрібно, використовуючи підкладну дощечку.
- Не можна залишати шматочки пластиліну на парті, кидати їх на підлогу, брати до рота.
- Після роботи залишки пластиліну слід скласти до коробки, руки витерти серветкою і добре вимити.
- Працювати слід охайно.

VIII. Самостійна робота учнів.

Під час самостійної роботи учитель стежить, чи дотримуються діти послідовності виготовлення виробів, демонструє кілька заготовок. Після уточнення учні виправляють недоліки у своїх виробках. У разі необхідності класовод пояснює, як користуватися найпростішими стеками для обробки дрібних деталей.

Фізкультхвилинка.

«Хвилі». (Робити хвилеподібні рухи перед грудьми — з одного боку в інший.)

IX. Продовження самостійної роботи.

X. Оцінювання виробів. Відбір на виставку.

Учитель розпочинає оцінювання ще в процесі роботи, робить окремі зауваження. Оцінюючи учнівські роботи, слід зважати на акуратність виконання, точність форм, ошатність. Виготовлені роботи використовують для створення виставки.

XI. Підсумок уроку.

- Що нового ви дізналися на уроці?
- Чого навчилися?
- З якими видами скульптури ознайомилися?
- Порада від майстра Глинчика: «Композиції з кольорового пластиліну краще зберігаються у прохолодному приміщенні. Готові барельєфи можна покрити лаком і вставити в рамку.
- У вільний час створіть барельєф із зображенням улюбленого мультиплікаційного героя. Подаруйте його молодшому братикові чи сестричці.

XII. Прибирання робочих місць.

- Ретельно зберіть залишки пластиліну, аби шматочки не потрапили на підлогу. Старанно вимийте руки після уроку.

Чергові учні стежать за якістю прибирання приміщення.

Додаток до уроку

Організація робочого місця

- Усі матеріали та інструменти мають розташовуватися у певному місці і бути впорядкованими.
- Після закінчення роботи потрібно прибрати робоче місце.
- Дотримуйтеся правил безпеки праці під час роботи з ножицями, голками, дротом. Від дотримання правил техніки безпеки на уроці залежить ваше здоров'я.
- Роботу починайте лише з дозволу вчителя.
- Використовуйте інструменти тільки за призначенням.
- Не розмовляйте під час роботи.
- Підтримуйте порядок і чистоту на робочому місці.

Пам'ятка для вчителя

Щоб учні успішно опанували потрібні знання, набули відповідних умінь з ліплення, вчитель, організовуючи заняття, має дотримуватися певних вимог.

1. Під час інструктажу пояснювати і показувати весь процес виготовлення виробів від початку до кінця, використовуючи схеми, картки або таблиці, де занотована послідовність роботи.

2. Постійно дбати про дотримання учнями правил безпечної роботи, вчасно підготовляти матеріали й інструменти.

3. Наполегливо привчати дітей до утримання в чистоті їх робочих місць.

4. Щоб вироби з пластиліну виходили якісними, у класі мають бути посудини з водою для зволоження рук під час роботи.

5. Унаочнення і показ прийомів ліплення проводити так, щоб добре бачили всі учні класу. Дрібні деталі показувати з близька.

6. Мати в класі для кожного учня підкладні дощечки (з будь-якого цупкого матеріалу) розміром 20 x 25 см.

7. Підсумовуючи заняття, відзначати кращі вироби. У разі потреби вказувати і на недоліки, даючи поради, як їх позбутися.

Дата _____
Клас _____

УРОК 3

Тема. Як людина пізнає природу.

Практична робота. Виготовлення букета троянд з осіннього листя.

Об'єкт праці. Троянда.

Мета. Узагальнити знання дітей за темою «Як людина пізнає природу». Навчити виготовляти троянду з осіннього листя. Розвивати образне мислення, уяву. Прищеплювати любов до природи рідного краю. Формувати самостійність, працьовитість, інтерес до навчання, вміння працювати в групі.

Матеріали та інструменти. Альбом з технологій. 3 клас; різнокольорові кленові листки, нитки, дріт, дерев'яні шпажки, зразки готового виробу, букет осіннього листя.

Хід уроку

I. Підготовка робочих місць.

II. Організаційний момент.

Давайте усім дарувати
приємні хвилини життя.
Хай в бабці і в мамі, і в тата,
усмішками сяють уста.

III. Повідомлення теми і мети уроку.

1. Слово вчителя.

— Діти, пригадайте і скажіть, коли ваші рідні посміхаються. *(Коли їм весело, гарний настрій, коли їм щось дарують, коли раді когось бачити.)*

— А що ви могли б подарувати мамі, бабусі, сестричці, щоб у них був гарний настрій? *(Букет квітів.)*

— Пригадайте, що таке букет. *(Букет — художня композиція декоративного призначення, красиво зібрані квіти.)*

— Сьогодні у нас буде незвичайний урок. Ми вирушаємо в мандрівку до світу прекрасного, до світу природи.

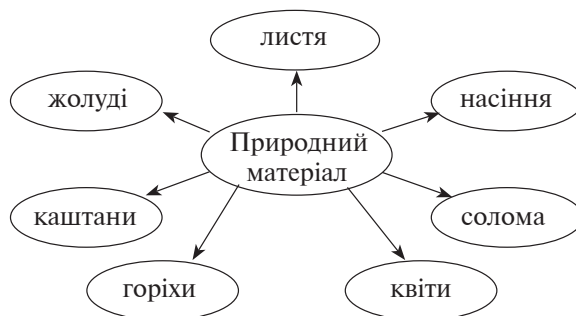
Природа невечерно багата. У кожній гілочці, кожній травинці ховається маленьке диво. *(Вчитель демонструє кадри із зображенням живої природи.)*

2. Гра «Уявляйко».

— Заплющте очі й уявіть, що йдете лісом, у вас у руках соснова шишка. Відчуйте аромат хвої. А тепер уявіть, що чуєте, як шарудить у вас листя під ногами. Торкніться пальчиками листочків, травички, стовбура дерева. Уявіть, що навколо вас дарунки осіннього лісу.

3. Складання павутинки «Природний матеріал».

— Складіть павутинку «Природний матеріал», який ви використовували на уроках.

4. Відгадування загадки.

Сповнений весь світ краси —
Золоті сади й ліси.
Хто ж їх так розмалював?
Цю красу нам дарував? (Осінь)

— З яких осінніх квітів можна скласти букет?

— Ви вже знайомі з майстринею Шишечкою. Сьогодні вона навчить вас створювати осінній букет троянд з природного матеріалу, назву якого ви дізнаєтеся, коли наведете лад у цьому написі. (Вчитель показує напис.)

я т л и с (листя)

— Молодці! Скільки всього можна змайструвати зі звичайних листочків. Потрібно лише поринути у світ казки, уявити, стати чарівником, і тоді у ваших руках оживуть милі створіння — мешканці таємничої країни Фантазії.

Упізнайте їх. (Вчитель демонструє листя різних дерев, діти називають їх.)

— Отож, сьогодні ви навчитеся виготовляти троянду з осіннього листя. А з виготовлених троянд складете букети.

IV. Розгляд зразка виробу.

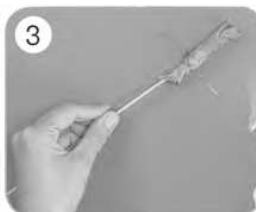
V. Технологія виготовлення виробу. (Альбом, с. 5)

Аби перетворити листочок на чудову троянду необхідно:

- уявити квітку;
- відчуті її красу;
- вдихнути аромат.

Послідовність роботи

1. Прикладіть до верхнього кінця шпажки нижню частину кленового листка. Притримуючи місце з'єднання пальцями однієї руки, іншою рукою зігніть листок навпіл, лівий і правий краї загорніть до середини кілька разів, щоб отримати своєрідну трубочку. Листок сильно не притискайте, створюйте об'єм. (Фото 1, 2.)

2. Місце з'єднання шпажки і серцевини квітки закріпіть простою ниткою. Зробіть кілька оборотів, зав'яжіть нитку. (Фото 3.)
3. Зберіть квітку. Згорніть наступний листочок навпіл і примотайте його до серединки, зав'яжіть листя ниткою при основі.

Потім таким же чином приєднайте наступний листок. Для однієї троянди можна використовувати 4–6 кленових листків. (Фото 4, 5.)

4. Готові троянди зберіть у букети. Варто добирати листя різних кольорів, тоді ваш букет буде барвистим.
5. Сформуєте манжетку з кленового листя, укладаючи його навколо букета. Закріпіть дротом чи ниткою і поставте букет у вазу.

